

וכל שכן כשלקתה בשתי הכליות.

ג. ותנן [לקמן נה א] ניטל הטחול, כשרה.

ואמר על כך רב עזירא משמיה דרבא: לא שנו שניטל הטחול כשרה, אלא כאשר ניטל הטחול מגוף הבהמה, היות שהיא יכולה להמשיך ולחיות בלעדיו. אבל אם ניקב הטחול, ולא ניטל הימנה — הרי הבהמה טרפה.

ד. ואמר רבה בר בר חנה אמר שמואל: סימנים, והיינו הקנה והושט, שהם ה"סימנים" הנחתכים בשחיטת הבהמה, שנדלדלו ברובן, (16) והיינו, שניתק החיבור בין הסימנים ובין הבשר שהם דבוקים בו — הרי הבהמה טרפה.

ה. ואמר רבה בר רב שילא אמר רב מתנא אמר שמואל: נעקרה צלע שלמה מעיקרא, ממקום חיבורה לעמוד השדרה [ביחד עם חצי חולייתה], הרי הבהמה טרפה. ואף על גב ששנינו במשנה שרק אם נשתברו רוב צלעותיה היא טריפה, כאן מדובר באופן שונה, שנעקרה הצלע לגמרי ממקומה, ולא באופן שנשברה הצלע ונשארה במקומה.

ו. וגולגולת שנחבסה, שהוכתה מכות רבות, ברובה של הגולגולת — הרי הבהמה טרפה. (17)

ז. ובשר החופה את רוב הכרס שנקרע ברובו הרי הבהמה טרפה.

עד כאן שב שמעתתא.

ומשנינן: טרפות שהן מחמת נקובי [נקבים] — תמניא הווי.

שמונה טרפות הן מחמת נקיבת האברים, ואלו הן: נקובת הושט, ניקב קרום של מח, ניקב הלב, ריאה שניקבה, ניקבה הקיבה, ניקבו הדקיין [המעיים], המסס ובית הכוסות שניקבו, הכרס הפנימית שניקבה. (18)

חשבינהו כחד, החשיב התנא את כל שמונת הטרפות מחמת שניקבו אברי הבהמה כטרפה אחת, ולכן אפיק, הוצא מעתה מכלל מנין י"ח הטרפות שב, שבע טרפות, [דהיינו, כיון שכל שמונת הנקבים נימנים כטרפה אחת, יש להפחית ממנין הטרפות שבע טרפות, ולמנות טריפה אחת במקום שמונה טרפות], ועייל במקומן את שב שבעת הטרפות שמנו האמוראים בשב שמעתתא.

ופרכינן: אי הכי, שיש למנות את כל הטרפות של נקבים בתור טרפה אחת. אם כן, פסוקי, פסוקת הגרגרת ופסוקת חוט השדרה, נמי, תרי פסוקי הווי, ואם כן — חשבינהו כחד? יש למנות את שתי הפסוקות כטרפה אחת, כשם שמנינו את

[ג] מבארים שנשברה ונסדקה הגולגולת, ואפילו נשארה כל הגולגולת שלימה, אלא שיש סדק ארוך ברובה.

18. "ניקבה המרה" לא נמנית כאן משום דלא סבירא לן כרבי יוסי ברבי יהודה.

16. נתלשו בכמה מקומות, ומחוברין כאן מעט וכאן מעט. לשון רש"י.

17. הרמב"ם מוסיף שנתרוצצה הגולגולת, והיינו, שנתרועעה קרוב לשבירה, אך לא נשברה. כרתי ל ב. והערוך והרשב"א בתורת הבית [ב